

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет (Україна)

Вища школа економіко-гуманітарна (Республіка Польща)

Академія техніко-гуманітарна (Республіка Польща)

IBM Canada, м. Торонто (Канада)

Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку

Національної академії наук України", м. Київ (Україна)

Парламент Ізраїлю, м. Єрусалим (Держава Ізраїль)

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут» (Україна)

Одеський національний політехнічний університет (Україна)

Технічний університет –Варна (Республіка Болгарія)

Університет “Проф. д-р Асен Златаров”, м. Бургас (Республіка Болгарія)

Університет Торонто (Канада)

УО «Вітебський державний технологічний університет» (Республіка Білорусь)

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції

імені проф. Балацького О. Ф.

(Суми, 11–12 травня 2016 р.)

У двох томах

Том 2

Суми

Сумський державний університет

2016

населення. При цьому людина повинна мати можливість самостійно обирати компанію, з якою буде співпрацювати, що сприятиме розвитку конкуренції на страхову ринку в Україні. Для держави такий крок стане можливістю звільнитися від частини соціальних виплат, як це вже зробили деякі розвинуті країни, переклавши зобов'язання по ним на страхові компанії.

1. Белый Конст: Лайфное накопительное страхование жизни [Электронный ресурс]/ Константин Белый. - Электрон. текстовые дан.-2014.- Режим доступа: <http://atbook.km.ru/news/000525.html>, свободный.

2. Олеся Шелевер: Накопительное страхование жизни: путеводитель для новичка [Электронный ресурс]/ Олеся Шелевер. - Электрон. текстовые дан.-2015.-Режим доступа: http://www.prostobank.ua/finansovyy_gid/strahovanie/stati/nakopitelnoe_strahovanie_zhizni_putevodit_el_dlya_novichka.

3. Анна Березецкая: Рынок страхования жизни в Украине: жизнь еле теплится[Электронный ресурс]/ Анна Березецкая-Электрон. текстовые дан.-2015.-Режим доступа: http://delo.ua/finance/bezzhiznennyj-rynok-296111/?updated_new=1452017378

ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО МАРКЕТИНГУ В УКРАЇНІ

асистент **Летуновська Н.Є.**, студент гр. МК-21 **Цуценко С.М.**
Сумський державний університет (Україна)

Упродовж останніх років світ переживає затяжну екологічну кризу. Стрімкий розвиток науково-технічного прогресу, з одного боку, дає змогу задовольнити вибагливі потреби сучасних споживачів, а з іншого, завдає непоправної шкоди людству. На сучасному етапі наявна тенденція підвищення рівня екологічної свідомості населення, зокрема і в Україні.

До основних екологічних проблем України можна віднести:

Забруднення повітря, на яке впливають різні чинники, основні з яких викиди забруднюючих речовин і парникових газів від автотранспорту та промисловості. Центральна геофізична обсерваторія України опублікувала рейтинг найбільш екологічно забруднених міст. Ця державна організація відстежує стан повітря у 53 українських містах. Рейтинг найбільш забруднених міст розраховується за індексом забруднення атмосфери [1]. За рейтингом на першому місці знаходиться м. Маріуполь, рівень забруднення повітря якого «дуже високий». У цю групу також потрапляють такі міста, як Ужгород, Одеса та Рівне. «Високий» рівень забруднення у містах Запоріжжя, Донецьк, Луганськ та ін. «Підвищений» рівень – у містах Київ, Черкаси, Львів, Суми та ін.

Забруднення води та водних ресурсів. Станом на 2016 рік Україна зайняла 44 місце за індексом екологічної ефективності серед 180 країн. Україна займає 62 місце за критерієм очищення стічних вод [2].

Проблема сміття і побутових відходів. Кількість сміття в Україні зростає з кожним роком. Екологи пояснюють це тим, що в Україні сміття не

переробляють, а просто складують або спалюють. Якщо в Європі переробляється 95% сміття, то в Україні тільки близько 10%. Тому, природно, що все інше викидається на муніципальні звалища.

Наслідки Чорнобильської катастрофи. Станом на 2016 рік в Україні було зареєстровано 1 961 904 постраждалих від катастрофи на ЧАЕС, з них діти – 418 777 [3]. Учені зазначають, що за час, що минув після катастрофи на ЧАЕС, в Україні зросла кількість психоневрологічних захворювань, патологій серцево-судинної системи, раку щитоподібної залози.

Застосування екологічного маркетингу підприємствами сприятиме розвитку ринку екологічних товарів, а це, у свою чергу, сприятиме вирішенню деяких екологічних проблем, які були наведені вище. Екологічний товар повинен бути виготовлений з екологічно чистої сировини, процес його виробництва не наносить шкоду навколишньому середовищу, а під час утилізації вплив товару на довкілля є мінімальним.

Екологічним є такий вид маркетингу, який орієнтований на весь комплекс діяльності підприємства з виконанням умов екологічності – від виробництва екологічної продукції до її безпечної утилізації. Метою екологічного маркетингу є стимулювання та задоволення попиту виключно екологічних товарів.

Прикладом вітчизняного підприємства, яке застосовує основні аспекти екологічного маркетингу є філія «Сумський молочний завод» Дочірнє підприємство «Аромат», що випускає молочну продукцію під торговими марками «Добряна» та «Коляда». Завод має свої молочні господарства в Чернігівській і в Сумській областях, які знаходяться в екологічно чистих регіонах України. Усі збагачувальні комбінати компанії сертифіковані за ISO і НАССР міжнародних стандартів управління якістю та безпекою харчових продуктів, створюючи тим самим жорстку систему контролю якості на всіх етапах виробничого процесу – від отримання сирого молока, до готового продукту. У 2011 році на підприємстві була розроблена, впроваджена і сертифікована система управління безпечністю харчових продуктів відповідно до вимог стандарту ДСТУ 4161-2003 [4]. Хоча підприємство застосовує концепцію екологічного маркетингу, це ніяк не впливає на процес ціноутворення (ціни на продукцію у порівнянні з конкурентами низькі).

Екологічний маркетинг в Україні знаходиться на початковій стадії розвитку. При цьому все більша кількість підприємств звертає увагу на екологічні проблеми. Тим самим вони намагаються використовувати у виробництві лише екологічно чисті матеріали та новітні технології при виробництві, які не спричиняють шкоду навколишньому середовищу. Населення України також почало більш детально звертати увагу на екологічні товари та усвідомлювати важливість екологічної безпеки, проте обізнаність населення щодо особливостей екологічного споживання продукції знаходиться все ще на недостатньому рівні. Необхідно інформувати суспільство про важливість збереження довкілля та про

катастрофічний екологічний стан в Україні.

1. Оpubлікован рейтинг забрудненості городів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://euroinfo.tv/?p=6388>.

2. Environmental Performance Index [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://epi.yale.edu/country-rankings>

3. Міністерство соціальної політики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=185798&cat_id=175034.

4. Філія «Сумський молочний завод» Дочірнє підприємство «Аромат» [Електронний ресурс] // Офіційний сайт «Україна Мілкіленд» – Режим доступу: <http://www.milkiland.ua/about/plants/filiya-sumskyy-molochnyy-zavod-dochime-pidpryemstvo-aromat/>.

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ БАНКОМАТІВ В УКРАЇНІ

студент гр. МК-21 **Никоненць М.О.**

Сумський державний університет (Україна)

Останнім часом банківські установи стали переглядати стратегію розширення мережі банкоматів у якісний бік. Більшість банківських установ проголошують, що найближчим часом не мають наміру розширювати кількісно мережу банкоматів, а орієнтуються на впровадження нових технологій (а саме заміну застарілих апаратів на нові або оптимізацію місця розташування банкомату).

За даними [3] у банків є вагомі причини, через які вони відмовляються від значного розширення мереж банкоматів. З одного боку, ринок вже насичений (кількість терміналів становить близько 36 тис.), з іншого боку – актуальним є питання зменшення попиту на готівку, а банки та НБУ зацікавлені у популяризації безготівкових платежів. Глава Visa в Україні Світлана Георбелідзе [3] зауважує, що Україна перебуває на 36 місці у світі за кількістю банкоматів на душу населення. Вона зауважує, що це хороший показник для ринку банківських послуг, і свідчить про те, що ринок відкритий для населення. За таких умов не очікується подальший розвиток мережі банкоматів.

Ринок банківських послуг має свою статистику. З 2002 року НБУ почав підраховувати статистику встановлених банкоматів. Так, середньорічна кількість встановлених банкоматів склала 3 тис. Найбільш активним став 2008 рік (встановлено більше ніж 7 тис. банкоматів), хоча наступний 2009 рік, на який припав пік фінансової кризи, показав значний спад (було встановлено тільки 973 банкомати) [2; 3]. Стримуючим фактором для розвитку мережі є фінансові витрати. За інформацією учасників ринку [3], середня ціна звичайного банкомату становить близько 100 тис. грн, а терміналу з функцією прийому готівки – 120 тис. грн. Оренда місця для апарату може варіюватися у діапазоні від 500 грн до 5 тис грн на місяць. Крім